

FINESTRA D'OPORTUNITAT

Una integració covarda: el cas de França per Helena Cardona

Manifestació antiracista a París, 7 desembre del 2013. Font: Ràdio RTL France

La immigració planteja grans qüestions socials i d'ordre públic, però la que més destaca és la qüestió del racisme i la xenofòbia, sobretot en èpoques de crisi i atur. L'arribada de magrebins, subsaharians, sud-americans i europeus de l'est ha aixecat a **Espanya** i a altres països europeus, vells sentiments que pensàvem que eren tan retrògrads que no tenien cabuda a les nostres societats. Evidentment, les situacions són diferents a cada país i no és el mateix analitzar els països de llarga tradició d'immigració que aquells on fa pocs anys que ha començat a arribar.

França, el nostre país veí, porta dècades acollint immigrants, gran part dels quals acaba quedant-s'hi i formant-hi una família. La primera política pública sobre immigració es va fer el 1945 però les autoritats calculen que **França** és un país d'acollida des de mitjans del segle XIX. Tot i així, les qüestions de la immigració i la integració segueixen planant sobre la societat sense acabar de trobar una solució adequada. No cal anar a buscar els fets greus i violents com els que van passar el 2005 a les *banlieues parisiennes* o el debat sobre el vel de les nenes musulmanes a les escoles per entendre que la integració dels fills de la immigració

és una assignatura pendent. Si aneu a París i passegeu pels barris més “chics”, és poc probable que hi trobeu persones negres o magrebines (nouvingudes o no) pel carrer, a no ser que siguin cambrers o escombriaires. Contràriament, si us aventureu a **Saint-Denis** (barri al nord de **París**), és més que probable que sigueu els únics blancs del carrer. Com pot ser que després de dècades d’acollir estrangers, França no hagi sabut aplicar unes mesures d’integració adequades? Com pot ser que encara ara es consideri nouvinguts els fills de la immigració, quan en realitat també són francesos?

Com en altres països europeus, a França ja no sorprèn l’auge del populisme d’extrema dreta. En les darreres eleccions europees, el **Front Nacional**, el partit obertament xenòfob presidit per Marine Le Pen, va arrasar amb “grans propostes” com sortir de l’espai **Schengen**, i va ser la llista més votada a tot França.¹ En aquest sentit, també és il·lustrativa la polèmica creada per l’humorista d’origen camerunès **Dieudonné M’bala**, que va comportar la prohibició i censura del llavors Ministre de l’Interior **Manuel Valls** (ara Primer Ministre). Dieudonné s’ha destacat per saber aprofitar el caldo de cultiu d’una societat acomplexada en el tema del racisme i la integració per etzibar bromes antisemites, difícils de digerir per a molts francesos però aplaudides per la majoria d’immigrants i francesos d’origen magrebí i africà.

Cartell del Front Nacional publicat a la seva web (Font: www.frontnational.fr) i foto de Dieudonné M’bala presentant una de les seves obres. Pot llegir-s’hi *La bèstia immunda. Tots els dijous, divendres i dissabtes al Théâtre de la Main d’Or de París* (Font: Facebook de Dieudonné M’bala).

¹ Resultats obtinguts a la web del Ministeri de l’Interior francès: <http://www.interieur.gouv.fr/>

La qüestió de la integració és una arma de doble fil, perquè és cosa de dos: els que s'integren i els que integren. Qui ha de fer el primer pas? De fet, la pregunta no és aquesta, ja que han de ser tots dos col·lectius que facin el pas alhora; altrament es corre el risc de facilitar la creació de ghettos. La integració implica barrejar i remenar tres ingredients bàsics en aquest còctel heterogeni que són les societats contemporànies: diàleg, tolerància i valentia. Diàleg, per conèixer, intercanviar, i negociar. Tolerància, per entendre, empatitzar, i enriquir-se de valors nous. Valentia, per no pecar de prudents i porucs i així acostar-se a l'altre per acceptar-lo. Per altra banda, segons la sociòloga **Béatrice Mabilon-Bonfils**, s'han de repensar els conceptes i adaptar-los a la realitat actual. Per exemple, segons Mabilon, l'Estat no pot persistir en la idea "d'integrar" els fills dels immigrants ja que aquests són tan francesos com els francesos de pell blanca i cabells rossos i, per tant, França també és casa seva. Evidentment, Marine Le Pen i Dieudonné no contribueixen a crear-hi un clima favorable sinó tot el contrari, ja que afegeixen més tensió i incomprensió al debat.

Tanmateix, no tot és negatiu i fatalista: hi ha col·lectius que en tenir una cultura més similar a la francesa s'integren més bé que d'altres, i hi ha fills de la immigració que acaben governant França, com el mateix Manuel Valls (nascut a Barcelona), l'alcalde de París **Anne Hidalgo** (nascuda a Andalusia) o **Nicolas Sarkozy** (d'origen hongarès). I és que la França actual és més pluricultural que mai i hi ha moltes veus importants que sorgeixen per desactivar el racisme, com ara la de la militant Rokhaya Diallo, que ha fet una gran feina didàctica denunciant i criticant les actituds xenòfobes de certs polítics i mitjans de comunicació. Tot i amb tot, hi ha motiu per a la preocupació: el discurs retrògrad de Marine Le Pen va quallant, tot fomentant més incomprensió i ignorància. La por, la desconexió i el racisme no poden monopolitzar un debat tan delicat com la integració, i menys encara quan es tracta de ciutadans que si bé tenen cultures, religions i llengües diferents, ostenten la nacionalitat francesa i formen part de la història i la riquesa cultural franceses.